

แนวคิดในการสร้าง

จิตสำนึกให้กับผู้กู้ยืมสู่แผนปฏิบัติการในสถานศึกษาที่ยั่งยืน

22 เมษายน 2562

รองศาสตราจารย์ศุภรัตน์ รัตนมุขย์
อาจารย์ชลลดา นันทวิสัย
วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ทำไม ?

เราต้องปลูกจิตสำนึกให้กับผู้กู้ยืม
เงินกยศ.

เชื่อหรือไม่ ?

เราสามารถสร้าง/กระตุ้นจิตสำนึก
ให้กับผู้กู้ยืมเงินกยศ. ในการชำระ
หนี้คืน

ทำไม ?

- เชื่อ.....
- ไม่เชื่อ

เงื่อนไขกิจกรรมจิตอาสากับยศ.

- ผู้กู้ยืมเงินรายใหม่/รายเก่าเปลี่ยนระดับการศึกษาต้องมีการเข้าร่วมโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและสาธารณะ (ไม่จำกัดจำนวนชั่วโมง)
- ผู้กู้ยืมรายเก่าเลื่อนชั้นปีเข้าร่วมโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและสาธารณะ 36 ชั่วโมงในปีการศึกษา ก่อนหน้าที่จะขอกู้ยืม

ลักษณะของโครงการ/กิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อสังคมและสาธารณะ

- อาสาสมัคร/จิตอาสา/จิตสาธารณะ
- ไม่เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน
- ไม่ได้รับค่าตอบแทนในลักษณะการจ้าง

ลักษณะการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม

- สถานศึกษาจัดเอง
- หน่วยงานราชการอื่น ๆ หรือองค์กร
การกุศลอื่น ๆ จัด
- องค์กรธุรกิจ ?

หลักฐาน/เอกสารการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมที่มี ประโยชน์ต่อสังคมและสาธารณะ

- กรณีไม่นับชั่วโมง
- ออกโดยหน่วยงานที่ผู้กู้ยืมเข้าร่วมดำเนิน
กิจกรรมจิตอาสา
- สถานศึกษาที่รับรองการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้
กู้ โดยต้องระบุวันเวลาที่เข้าร่วมโครงการ/
กิจกรรม

หลักฐาน/เอกสารการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อสังคมและสาธารณะ

• **กรณีที่นับชั่วโมงไม่น้อยกว่า 36 ชม./ปี**
การศึกษา

- สถานศึกษาหรือหน่วยงานราชการอื่น ๆ ต้องระบุวัน เวลา จำนวนชั่วโมง และประเภทของกิจกรรมที่ผู้กู้เข้าร่วม รวมแล้วต้องไม่น้อยกว่า 36 ชั่วโมงต่อปี การศึกษา

แบบบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม

- แบบของสถานศึกษา/หน่วยงานราชการอื่น ๆ ที่จัดทำขึ้นเอง
- แบบฟอร์มของ กยศ. สามารถ download ได้จาก www.studentloan.or.th/detail.php?cid=1300

จิตอาสา

(ชื่อสถานศึกษา)

บันทึกการเข้าร่วมโครงการที่มุ่งจิตอาสา
ปีการศึกษา..... ภาคเรียนที่.....

ชื่อนามสกุล.....
คณะ..... ชั้นปีที่

บันทึก การเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ที่มุ่งจิตอาสา ปีการศึกษา..... ภาคเรียนที่.....

ชื่อ โครงการ / กิจกรรมจิตอาสา	สถานที่ ดำเนินโครงการ / กิจกรรม	วัน / เดือน / ปี	เวลา	จำนวนชั่วโมง (รวม) / วัน	ลักษณะของกิจกรรม (โดยละเอียด)	รายชื่อ ผู้รับรางวัล (หัวหน้าหน่วยงานหรือผู้ที่ ได้รับมอบหมาย)	รายชื่อ ผู้รับรางวัล (ผู้รับรางวัล สาขาการศึกษา ที่ได้รับมอบหมาย)

 เปิด ปรับ ขยับ เปลี่ยน
คิดได้ไง? ตอน ก่อสร้าง สร้างบ้านดิน
 วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เปิดรับ
อาสาสมัคร
 (รุ่นที่ 2)

เข้าค่ายทำบ้านดิน
 วันที่ 27 - 29 ก.ค. 59
 (รับจำนวน 40 คน พักค้างคืน)
 ค่าสวัสดิการอาหารและเครื่องดื่ม
 บุคคลทั่วไป 199 บาท
 นักเรียน นักศึกษา ไม่มีค่าใช้จ่าย

ดูรายละเอียดและสมัครออนไลน์ได้ที่
www.psds.tu.ac.th
 หรือโทร. 02 564 4440 ต่อ 1321

จิตอาสา คือ

จิตที่กว้างใหญ่มุ่งหมายเข้าช่วยเหลือผู้อื่น

ความหมายของ “อาสาสมัคร” - Volunteer

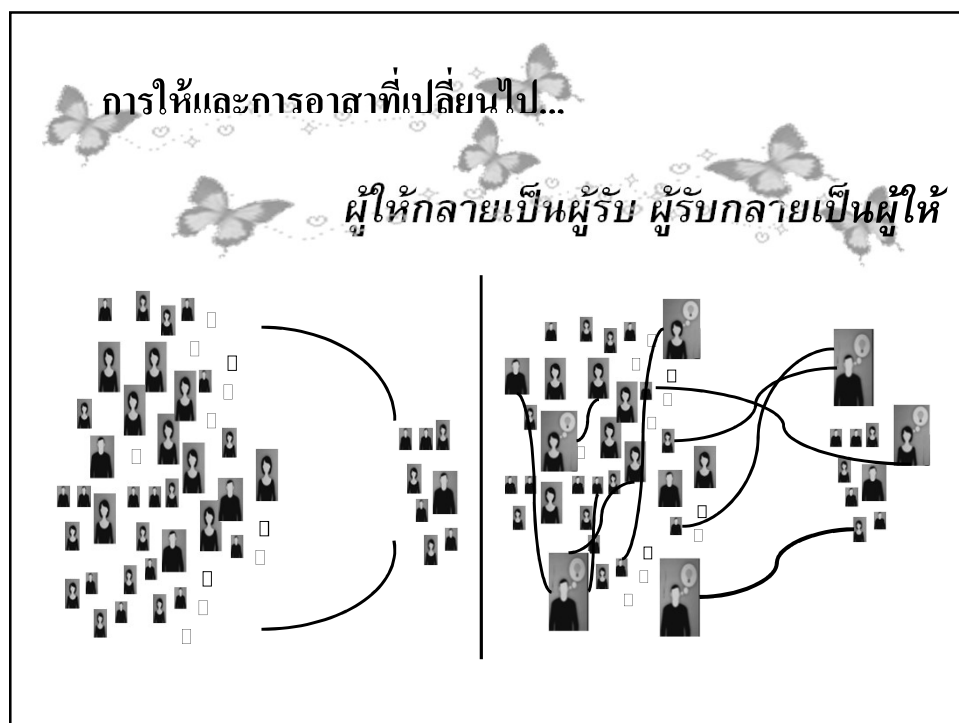
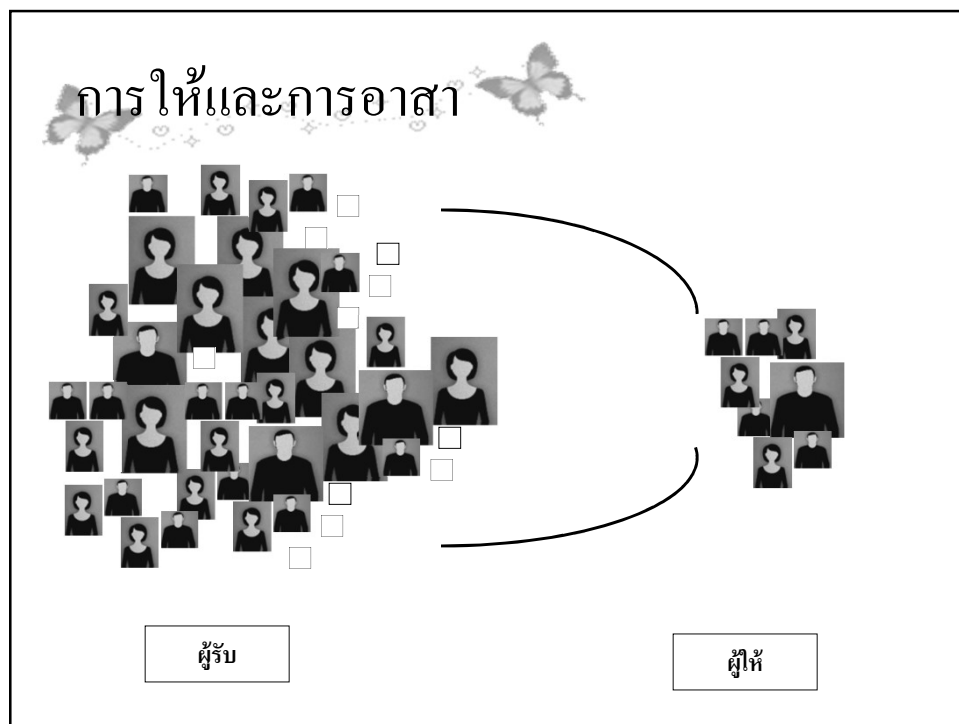
- การเลือกกระทำการต่าง ๆ ซึ่งเห็นว่าเป็นสิ่งที่ควรทำและเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นเงินทอง และการกระทำนี้ไม่ใช่ภาระงานที่ต้องทำตามหน้าที่

1. เลือกที่จะทำ
2. รู้สึกว่าเป็นความรับผิดชอบต่อสังคม
3. ไม่หวังเงินทองตอบแทน
4. ไม่ใช่หน้าที่ในงานประจำที่ต้องทำ

จิตที่กว้างใหญ่มุ่งหมายเข้าช่วยเหลือผู้อื่น

คุณลักษณะงานอาสาสมัคร

- ไม่หวังผลประโยชน์ส่วนตัว
- ไม่มีค่าจ้าง
- ไม่ใช่งานในอาชีพ
- เป็นการกระทำเพื่อชุมชน/ สังคม

ทำไมต้องจิตอาสา ?

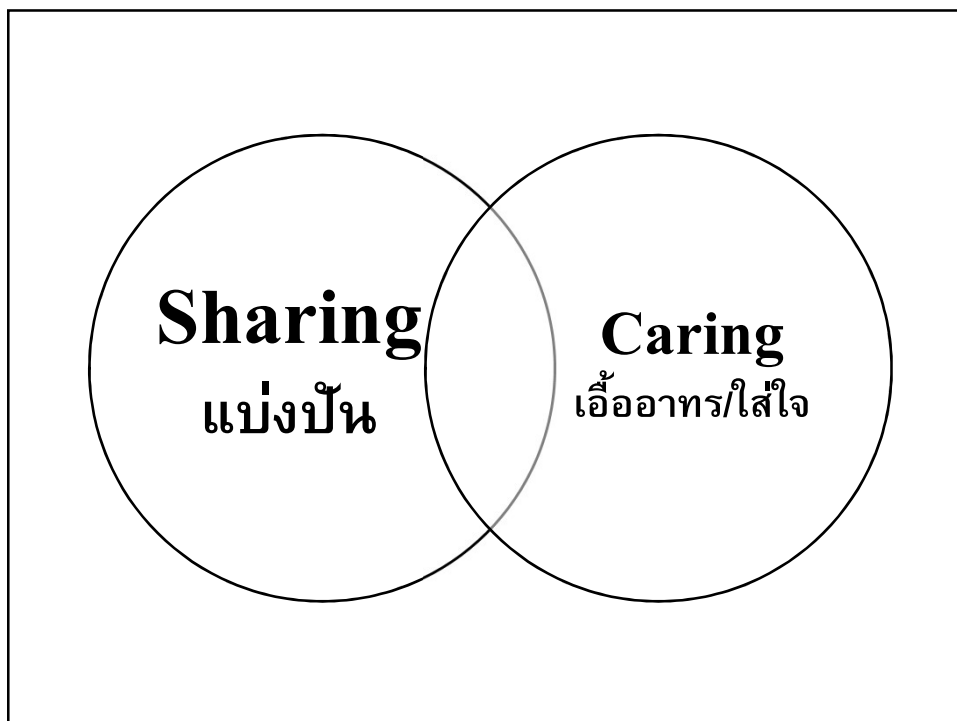
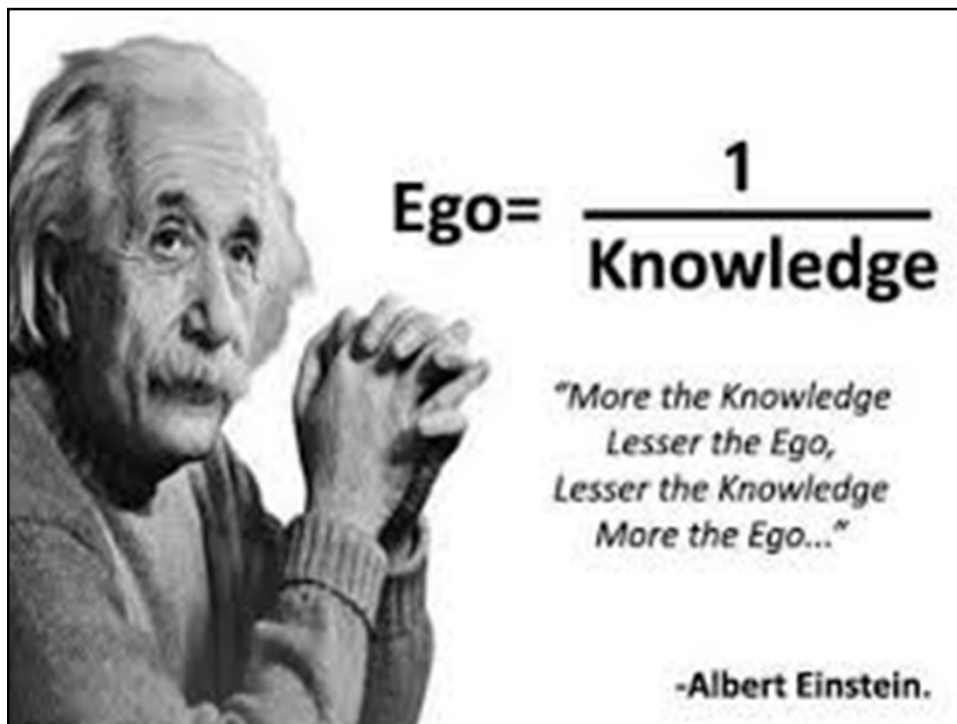

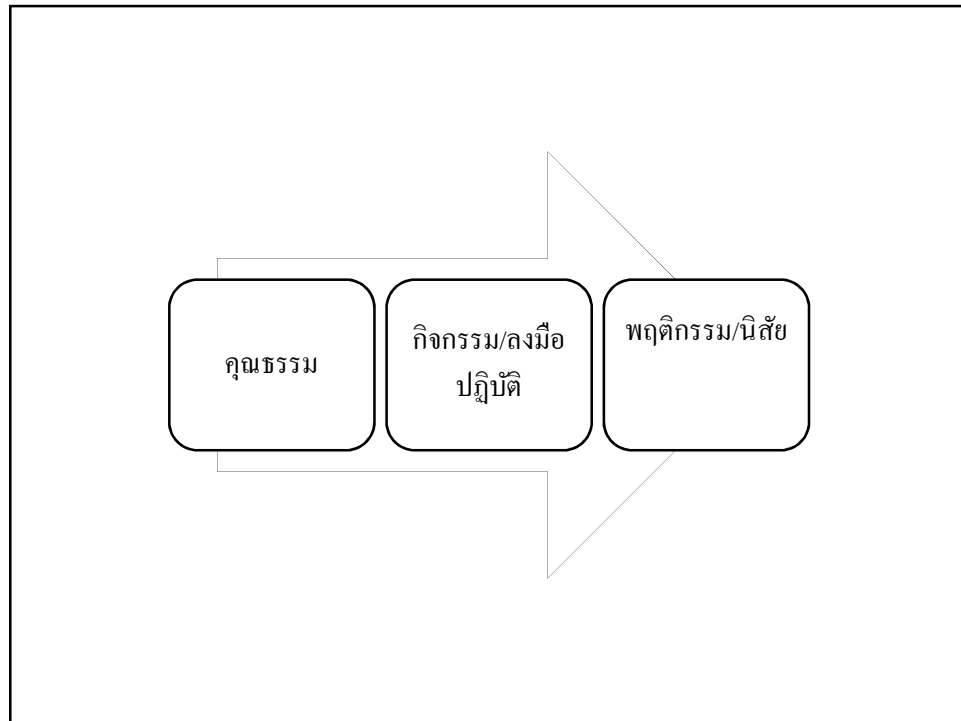
พฤติกรรมเพื่อสังคม (Prosocial Behavior)

อะไรที่เป็นแรงจูงใจในการช่วยเหลือ?

egoism = แรงจูงใจที่มุ่งรับผลประโยชน์ส่วนตัว เมื่อเข้าช่วยเหลือผู้อื่น

altruism = แรงจูงใจที่มุ่งหวังให้ผู้อื่นมีสภาพที่ดีขึ้น โดยไม่ได้คำนึงว่าตนเองจะได้อะไรจากสิ่งนั้น

พลเมืองใส่ใจสังคม
(Active Citizenship)

พลเมืองใส่ใจสังคม

- มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับจิตอาสา
- เกี่ยวข้องเรื่องของปัจเจกบุคคลกับเรื่องของสาธารณะ

แนวคิดเรื่องความเป็นพลเมืองใส่ใจสังคม

1. ความรับผิดชอบต่อน้ำที่

- เต็มใจเสียภาษี ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การเคารพกฎหมาย ฯลฯ

2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน

- ช่วยงานส่วนรวมของชุมชน การเป็นกรรมการ คณะทำงาน ฯลฯ

3. ปฏิรูปสังคม

- พยายามทำความเข้าใจปัญหาของสังคมและสาเหตุของปัญหา พร้อมเข้าแก้ไขปัญหา

Denby, Rebecca A.

ประเภทของความเป็นพลเมือง

- ความรับผิดชอบส่วนตัว
- การมีส่วนร่วมในความเป็นพลเมือง
- จิตสำนึกเกี่ยวกับความยุติธรรมในสังคม

– Westheimer & Kahne -

การจัดกลุ่มพฤติกรรมที่แสดงถึงการเป็น พลเมืองใส่ใจสังคม

1. พื้นฐานของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ
2. การมีส่วนร่วมในชุมชนและสังคม
3. การไม่พึ่งพาอาศัยต่อความอยู่ดีศรีธรรมในสังคม
4. การลงมือช่วยเหลือแก้ไขปัญหาสังคม

คุณลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงการเป็นพลเมืองใส่ใจสังคม

1. มีวินัยเคารพกติกาของสังคม
2. ทำหน้าที่ทางสังคม
3. สนใจปัญหาสังคมด้วยการติดตามข่าวสารและสามารถวิเคราะห์สาเหตุ
4. มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนหรือสังคม
5. กล้าแสดงความคิดเห็นทั้งที่เห็นด้วย บนพื้นฐานของหลักการประชาธิปไตย
6. ไม่เพิกเฉยต่อความอยู่ดีศรีธรรมต่าง ๆ
7. อาสาสมัครลงมือปฏิบัติในสถานการณ์ต่าง ๆ
8. มีภาวะความเป็นผู้นำในงานหรือกิจกรรมการช่วยเหลือสังคมส่วนรวม
9. ใส่ใจการพัฒนาตนเองในเรื่องที่ตนเองสนใจเพื่อนำเอาทักษะที่ได้ไปช่วยเหลือผู้อื่น

การพัฒนาโครงการ/กิจกรรม

ทำไมผู้กู้ยืมเงินกยศ. ถึงไม่คืนเงินเมื่อถึงเวลาจ่ายคืน

- วิเคราะห์ปัญหา (โดยใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์รากเหง้าของปัญหา)
 - ผังต้นไม้ปัญหา
 - ผังก้างปลา
 - ฯลฯ
- 20 นาที

เหตุปัจจัยอะไรบ้างที่สถาบันการศึกษาสามารถดำเนินการแก้ไขได้ภายใต้ศักยภาพที่สถาบันมีอยู่

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 5 นาที

ให้ท่านคิดโครงการ/กิจกรรมในการแก้ไขปัญหาอันเกิดจาก
เหตุปัจจัยดังกล่าว

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- เดี่ยวค่อยคิด

แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นความรับผิดชอบ

- ปลุกจิตสำนึกผู้กู้ยืมให้รู้คุณค่าของเงินกู้ยืม
 - การใช้เงินกู้ยืมอย่างรู้คุณค่า
 - การรู้จักวางแผนการเงิน
- หน้าที่และความรับผิดชอบในการชำระเงินกู้ยืม
 - การวางแผนชำระคืนเงินกู้ยืม
 - การมีจิตอาสา จิตสำนึกสาธารณะ และความเป็นพลเมืองใส่ใจสังคม

กิจกรรมพัฒนากิจกรรมจิตอาสารับใช้สังคม

- กิจกรรมอาสาขององค์กร/ ชุมชน
- กิจกรรมอาสาเพื่อสิ่งแวดล้อม
- กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อผู้ตกทุกข์หรือยากไร้-ขาดโอกาส
- กิจกรรมเพื่อจรรโลงแผ่นดินเกิดและสถาบันของประเทศไทย

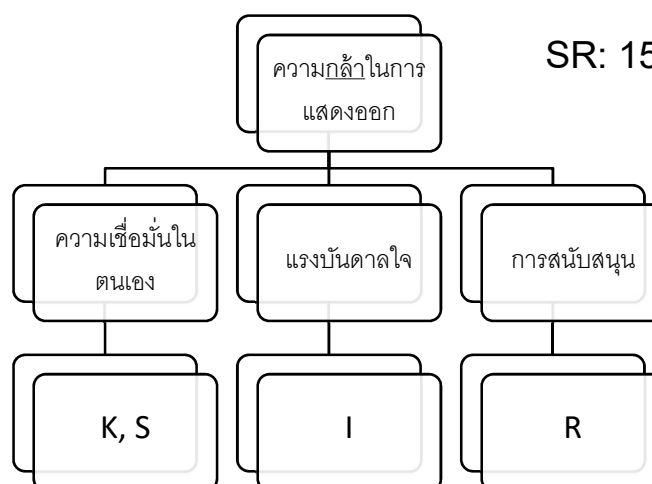
อุดมการณ์-การปฏิบัติ

คุณธรรม	โครงการ/กิจกรรม
1.ความซื่อสัตย์	๑. ๒.
2.ความรับผิดชอบ	๑. ๒.
3. จิตอาสา	๑. ๒.

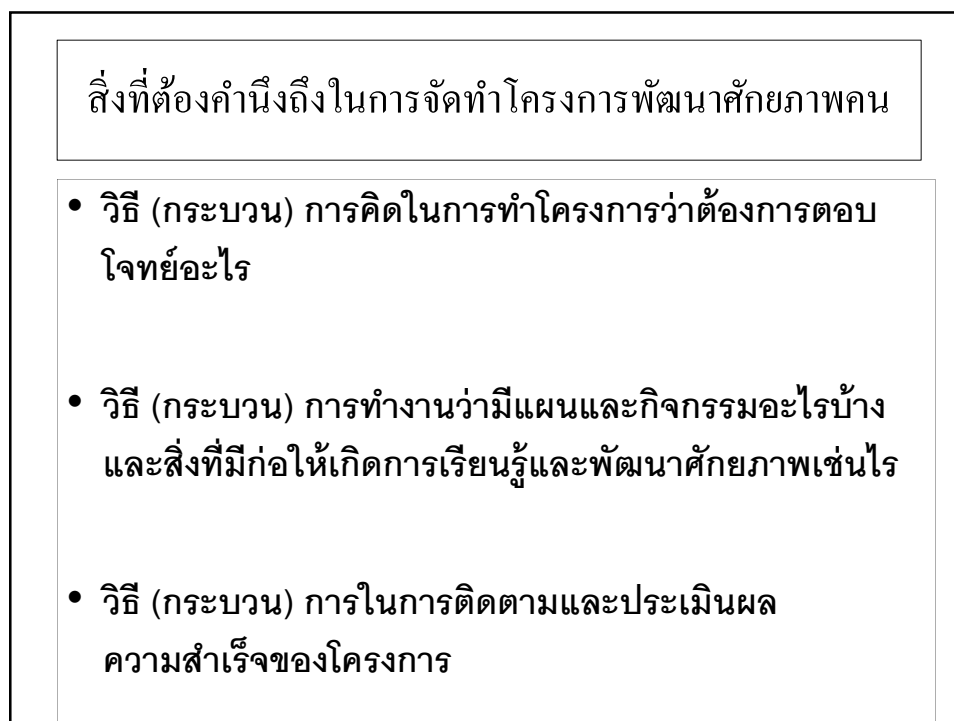
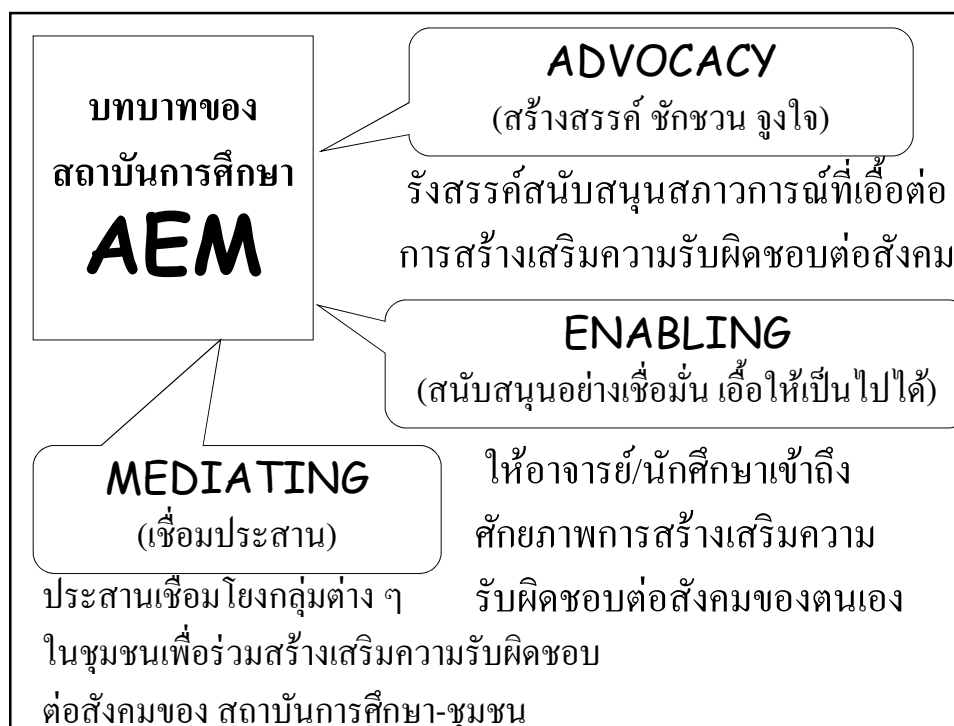
อุดมการณ์-การปฏิบัติ

ภายใน (จิตใจ)	ภายนอก (พฤติกรรม)
จิตอาสา	๑. สอนหนังสือเด็กในชุมชน ๒. เลี้ยงน้องที่สถานสงเคราะห์ฯ

ตัวแบบการพัฒนาศักยภาพของบุคคล KSIR

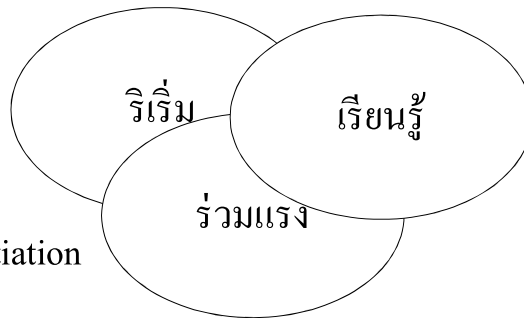

K = Knowledge, S = Skill, I = Inspiration, R = Resource

เทคนิคการเขียนโครงการให้ได้รับอนุมัติ

• 3 ร

ริเริ่ม = Initiation

เรียนรู้ = Learning

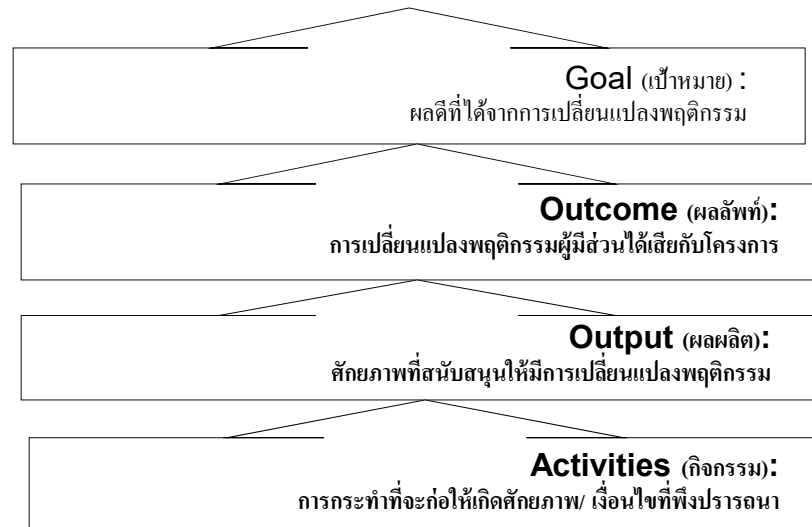
ร่วมแรง = Involvement

การเริ่มต้นมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม

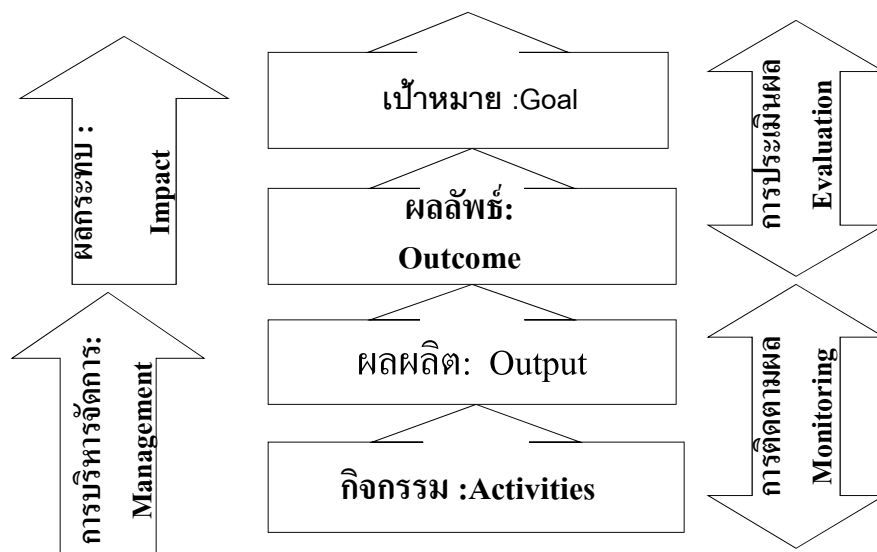
- ค้นหาว่าเรามีทุนอะไรบ้างท่านควรทำในสิ่งที่ท่านชอบ
- ค้นหาว่าองค์กร/ชุมชน/สังคม มีปัญหาอะไรที่ควรต้องได้รับการแก้ไข
- จับคู่ระหว่างความชอบกับสิ่งที่ควรทำ
- ใครเป็นต้นแบบแรงบันดาลใจ.. ดูแบบอย่างของเขา
- ททท (ทำทันที)

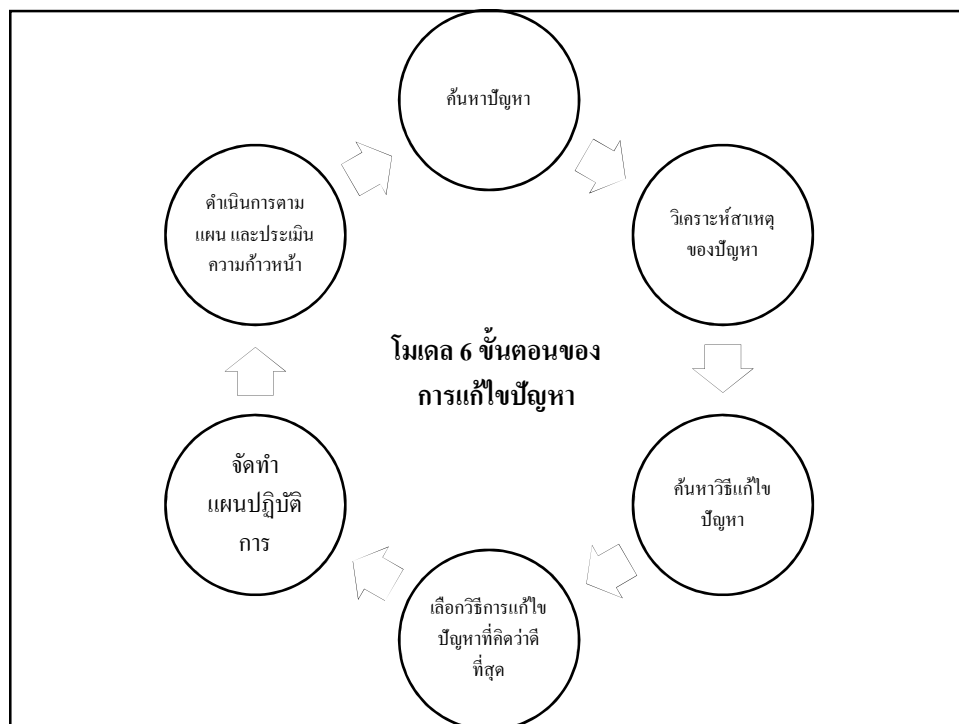
“ความสำเร็จจะเป็นสิ่งที่หอมหวานที่สุดเมื่อมันได้มีการแบ่งปันออกไป” – Howard Schultz,
Chairman and CEO of Starbucks

วัตถุประสงค์ (Objectives)

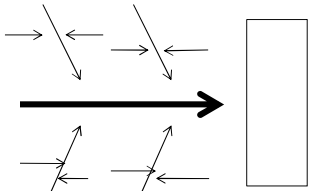

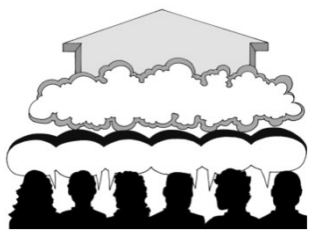
วัตถุประสงค์ (Objectives)

ขั้นตอน	วิธีการ	ลักษณะ
1. ค้นหาปัญหา (Define the problem)		เขียนสภาพปัญหาแท้จริงที่เกิดขึ้น
	คำจำกัดความ	
	สภาพปัญหา (Problem Statement)	จากนั้นเขียนสรุปสิ่งที่เราต้องการให้เกิดขึ้น เมื่อปัญหาได้รับการแก้ไขเรียบร้อยแล้ว
	สถานะที่ต้องการให้เกิดขึ้น (Desired State)	

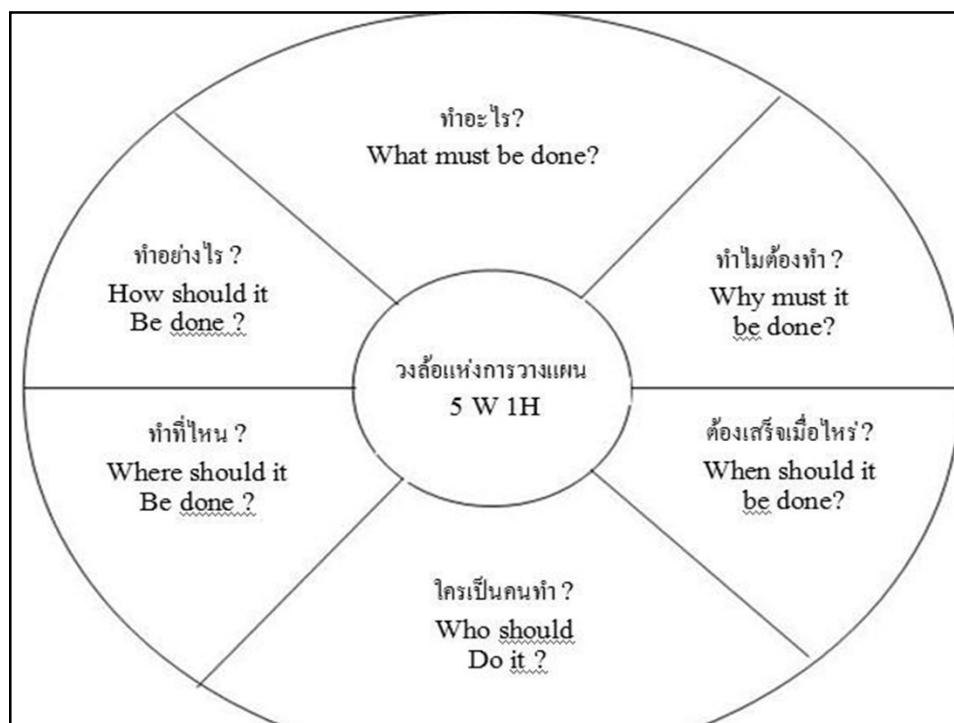
ขั้นตอน	วิธีการ	ลักษณะ
2. การวิเคราะห์สาเหตุที่นำไปสู่ปัญหา (Analyze Potential Causes)	 แผนภูมิสาเหตุ-ผล (Cause and Effect Diagram)	ค้นหาสาเหตุหลักที่เราคิดว่า เป็นรากเหง้าที่ทำให้เกิดปัญหา

ขั้นตอน	วิธีการ	ลักษณะ
3. ค้นหาวิธีการแก้ไข ปัญหา (Identify Possible Solution)	 การระดมสมอง (Brainstorming)	เขียนออกมาว่ามีวิธีการ อะไรบ้างในการแก้ไขปัญหาค ิดเกิดขึ้น (โดยยังไม่ต้องประเมิน ประสิทธิผล) จากนั้นให้พยายามกำหนด ทางเลือกในการแก้ไขปัญหาค ให้เหลืออย่างน้อย ๓ โดยพิจารณาว่า เป็นวิธีการที่มีศักยภาพมาก ที่สุด (Potential Solutions)

ขั้นตอน	วิธีการ	ลักษณะ			
4. เลือกวิธีการแก้ไข ปัญหาที่คิดว่าดีที่สุด (Select the Best Solution)	แบบฟอร์มการประเมินตามเกณฑ์				ประเมินทางเลือกแก้ไขปัญห ที่เป็นไปได้ โดยเทียบเคียงจาก เกณฑ์ (Criteria) 3-6 เกณฑ์ จากนั้นเลือกทางแก้ไขปัญห ที่ดีที่สุด
	เกณฑ์	วิธีที่ 1	วิธีที่ 2	วิธีที่ 3	
	A	X	X	X	
	B		X		
	C		X		

ขั้นตอน	วิธีการ	ลักษณะ			
5. จัดทำแผนปฏิบัติการ (Develop an Action Plan)	เขียนแผนที่มียรายละเอียด ที่มี ขั้นตอนการลงมือทำงาน ผู้รับผิดชอบโครงการ/ กิจกรรม จุดเริ่มต้น/สิ้นสุด เวลา และค่าใช้จ่าย				
			แผนปฏิบัติการ		
			กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	เสร็จเมื่อไร

ขั้นตอน	วิธีการ	ลักษณะ
6. ดำเนินการแก้ไขปัญหา และประเมินความก้าวหน้า (Implement Solution and Evaluate Progress)	แผนปฏิบัติการ	
	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
		เสร็จเมื่อไร
		✓ ✓ ✓ ✓
		ติดตามผลการดำเนินการตาม แผน เพื่อก่อให้เกิดความมั่นใจ ว่า การกระทำแต่ละขั้นตอน บรรลุผล

กิจกรรม/โครงการ

หัวข้อ	รายละเอียด
จะทำอะไร	
ทำกับใคร (กลุ่มเป้าหมาย)	
ทำที่ไหน	
ทำไมถึงทำ (วัตถุประสงค์)	
ใครบ้างที่เข้าร่วมกิจกรรม	
ทรัพยากรที่ต้องใช้	
จะทำเมื่อไร	
วัดผลความสำเร็จของกิจกรรมอย่างไร	

หัวข้อ

รายละเอียด

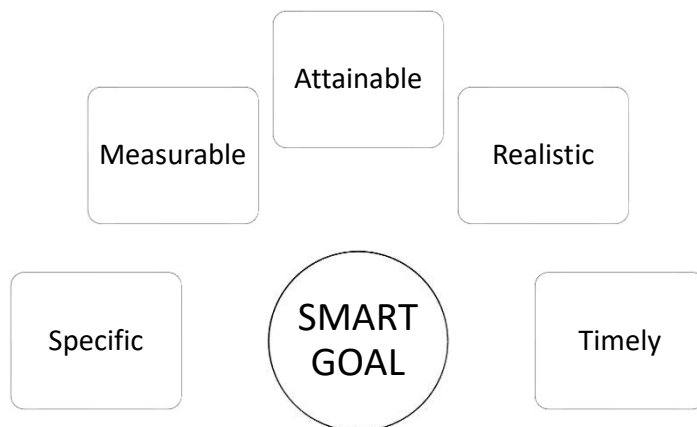
หัวข้อ	รายละเอียด
ชื่อโครงการ	
ผู้ดำเนินโครงการ	
ลักษณะองค์กรผู้ดำเนินโครงการฯ	
พันธมิตของโครงการ	
รายละเอียด	
ประโยชน์จากโครงการ	

โครงสร้างของโครงการ

- ชื่อโครงการ
- หลักการและเหตุผล
- วัตถุประสงค์
- เป้าหมาย
- วิธีดำเนินงาน หรือ แผนงานย่อยหรือกิจกรรมย่อย
- ระยะเวลาการดำเนินการ
- สถานที่หรือพื้นที่ดำเนินการ
- งบประมาณ
- ผู้รับผิดชอบโครงการ หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ
- การติดตามและประเมินผล
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
- ความยั่งยืนของโครงการ

การตั้งเป้าหมายและตัวชี้วัด
เพื่อนำไปสู่ “ความสำเร็จ”
ของโครงการ

หลักการตั้งเป้าหมายของโครงการ

ลักษณะของ KPI ที่ดี

แบบฝึกหัดรายกลุ่ม
การเขียนกิจกรรมภายใต้
โครงการ.....

แผนของโครงการ

กลุ่มเป้าหมาย

ระยะเวลาดำเนินงาน

งบประมาณ

วัตถุประสงค์

1.....

2.....

3.....

วิธีดำเนินการ

1.....

2.....

3.....

แผนปฏิบัติการ			
กิจกรรม	วิธีการ	ตัววัด	งบประมาณ

